

[Tilaa / peruuta uutiskirje](#)

Alkukevät on pöllöjen aikaa

Viirupöllö on Uudellamaalla melko harvalukuinen pesimälaji. Sen kumeeaa, kaksiosaista huhuilua voi kuulla maakunnan pohjoisosien syrjäisistä metsistä. Kuva Kai Hypen.

Jaa:

Uudellamaalla pesivät pöllöt

Suomessa pesii kymmenen pöllölajia. Tunturipöllö ei ole koskaan pesinyt Uudenmaan alueella. Niin ikään levinneisyydeltään pohjoiset hiiri-, suo- ja lapinpöllö ovat pesineet Uudellamaalla vain muutamia kertoja. Hyvän myyrätilanteen vallitessa edellä mainittuja lajeja voi kuitenkin tavata vuosittain, lähinnä talvella ja muuttoaikoina esimerkiksi peltomaisemissamme. Suo- ja hiiripöllöjä nähdään vuosittain useita kymmeniä, lapinpöllö ja etenkin tunturipöllö ovat jo paljon harvinaisempia.

Säännöllisesti Uudellamaalla pesii siis kuusi pöllölajia, joista lehtopöllö on runsain. Sen aavemaista huhuilua voi kuulla hyvin monenlaisissa maastoissa. Toki jo taustahälyn vuoksi kannattaa suunnata taajamasta hieman syrjemmäs haja-asutusalueille ja viljelyseuduille kuunteluretkelle. Toiseksi yleisimmän pöllömmme, sarvipöllön, voi niin ikään tavata erilaisissa ympäristöissä, mutta sekin viihtyy viljelyseuduilla. Tyypillinen pesäpaikka sijaitsee pellon keskellä olevassa metsäsaarekkeessa.

Pöllöjemme pienimmät, eli varpus- ja helmipöllö, sekä kookas viirupöllö ovat pääsääntöisesti havumetsien asukkeja. Takamaiden kalliometsien huuhkaja on sen sijaan luontaisten elinympäristöjen vähetessä oppinut kelpuuttamaan asuinpaikakseen myös ihmisen voimakkaasti muokkaamia ympäristöjä, kuten kaatopaikkoja tai kivilouhoksia.

Lehtopöllö pesii luontaisesti puuonkaloissa, mutta asettuu mielellään lautapönttöön. Monet pöllöt saalistavat myös valoisassa, mutta lehtopöllö on hyvin tiukasti yöaktiivinen. Niin tiukasti, että pohjoisen valoisat kesäyöt rajoittavat sen leviämistä Pohjois-Suomeen.
Kuva: William Velmala

Enemmistö pöllöistämme on uhanalaisia

Pöllöistämme vain lehto- ja sarvipöllö tuntuvat kestävän nykyistä maailmanmenoa

hyvin. Syy voi olla niiden väljissä vaatimuksissa elinympäristön ja ravinnon suhteen. Lehtopöllö on generalisti sekä habitaatin että ravinnon suhteen. Sille maistuu myyrien lisäksi linnunpoikaset, oravat ja sammakotkin. Sarvipöllö puolestaan ei ole monen muun pöllön tapaan riippuvainen luonnonkoloista tai pöntöistä, vaan se pesii risupesässä, esimerkiksi vanhassa variksenpesässä. Pesimäpaikkojen puute ei siis rajoita sen lisääntymistä, kuten muilla pöllöillä.

Erittäin uhanalaiseksi luokiteltu huuhkajakaan ei varsinaisesti kärsi pesimäpaikkojen puutteesta, mutta arkana lajina se vaatii ehdotonta rauhaa, jota ei ole kovin monin paikoin enää tarjolla. Monen muun petolinnun tavoin huuhkajaa vainottiin takavuosina voimakkaasti, jolloin sen pesimäkanta pääsi kutistumaan. Henkiin jäivät vain kaikkein arimmat yksilöt, jotka jättivät pesimättä pienestäkin häiriöstä. Rinnalle tulleiden urbaanien huuhkajien kohtaloksi tuntuu valitettavan usein koituvan liikenne.

Piskuinen varpuspöllö on uhanalaisluokittelussa arvioitu vaarantuneeksi. Sen uhanalaisuuden on aiheuttanut metsien uudistamis- ja hoitotoimet. Käytännössä sillä on pulaa sopivista luonnonkoloista. Helmipöllö on pitkälti samoista syistä luokiteltu valtakunnallisesti silmälläpidettäväksi, mutta alueellisesti uhanalaiseksi. Sen puputusta kuulee yhä harvemmin Uudenmaan metsistä. Viirupöllö on niin ikään alueellisesti uhanalainen meidän seuduillamme, vaikka valtakunnallisesti se pärjää hyvin.

Jos huomaat hangella pöllön iskukuopan, tarkista puiden latvat, sähkölangat ja metsän reunapuut. Siellä voi istua saalistava pöllö! Metsähiiren kuoppaan päättyvät jäljet ja pieni veripisara kertovat hiiripöllön onnistuneesta saalistuksesta. Kuva: William Velmala

Pöntöt ovat pöllöille elintärkeitä

Luontaisesti esimerkiksi tikankoloissa ja puiden halkeamissa pesiviä pöllöjä voi merkittävästi edesauttaa viemällä sopiville paikoille linnunpönttöjä. Niiden avulla ne

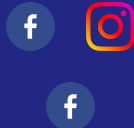
voivat pesiä nuoremmissakin metsissä, joissa ei vielä ole luonnonkoloja tarjolla. Erinomaiset ohjeet pöllönpönttöjen rakenteluun ja niiden ripustamiseen löytyy esimerkiksi [BirdLife Suomen kotisivuilta](#).

Reviirille kannattaa kiikuttaa useampia pönttöjä, jotta pöllö voi itse valita mieleisensä. Varpuspöllö suorastaan vaatii useamman pöntön, sillä se käyttää yhtä pönttöä ravinnon varastointiin ja toista pesintään, ja vielä kolmas on hyvä olla varalla. Metsänomistajalle pöllöt tarjoavat vastapalvelukseksi myyräntorjuntaa, joka voi paikallisesti vaikuttaa metsän uudistumiseen tai taimien menestymiseen. Lisäksi nikkarointi on mukavaa puuhaa.

Teksti: William Velmala, Uudenmaan ELY-keskus

[Takaisin uutiskirjeeseen](#)

Vesien- ja luonnonsuojelun uutiskirje 1/2025

[Tilaa / peruuta uutiskirje](#) [Tietosuojaseloste](#) [Lataa PDF](#)